

Intervju augusti 2023 med OFRs arbetsmiljöexpert Erik Hallsenius, intervjuad av Caroline Bexius kommunikatör på OFR.

”Det är roligt att perspektivet med politiskt ansvar börjar få genomslag nu!”

Erik Hallsenius arbetar med OFRs uppdragsområden: arbetsmiljö och omställning. Hans huvudområde är arbetsmiljö och för närvarande är arbetsbelastningsområdet det han arbetar mest med.

- Ofta tänker man på arbetsbelastning som arbetsmängd, men det handlar egentligen om allt som är långsiktigt slitsamt i arbetet, säger Erik. Arbete som är fysiskt, kognitivt, eller emotionellt krävande blir inte belastande per automatik, men riskerna uppstår när något blir för stort att hantera och det saknas möjlighet till återhämtning genom omväxling, vila eller stöd. Emotionellt arbete, som när man till exempel tar hand om människor och kanske måste fatta tuffa beslut, kan bli belastande om man inte har stöd i organisationen.

Många gånger går de i varandra: kanske ska man fatta tunga emotionella beslut med stort kognitivt innehåll.

- Lägg därtill fysiskt belastande arbetsmiljö, säger Erik som menar att obalansen ökar hela tiden.

Erik kopplar den ökande arbetsbelastningen till att man från politiskt håll ökar ambitionen utan att koppla detta till medlen för att nå målen.

- Mängden saker som en anställd inom offentlig sektor ska göra ökar alltså utan att möjligheten att lösa uppgiften blir bättre.

Sätten att utkräva ansvar har också ökat genom bland annat möjligheter till överklaganden och anmälningar och genom informella kanaler som media och sociala medier. Däremot har inte politiken ökat förutsättningarna att ta ansvaret. Det bidrar också till en ökad obalans.

- En del av den obalansen bottnar i att man ökar de politiska ambitionerna och därmed får ett förment politiskt ansvarstagande, menar Erik.

Erik är dock hoppfull inför framtiden när det gäller arbeten inom offentlig sektor.

- Det finns ju jättemöjligheter att göra bra arbetsmiljö av dessa arbetsplatser! säger han. Arbetet är ju i grunden stimulerande, ger stolthet och bekräftelse. Man får ett positivt gensvar. För 30 år sedan var arbete inom vård, skola, omsorg det mest hälsosamma jobb som kvinnor kunde ha. Samma grund finns kvar men tack vare den ökade belastningen överskuggas kvalitéerna för ofta.
- Min mission är att återupprätta det, säger Erik och ler.

Hur tycker du att media speglar arbetsmiljön bland våra medlemmar?

- Där är för mycket katastrofbilder och för lite orsaker, tycker Erik. Det kan till och med bidra till dålig arbetsmiljö när man gör anekdoter till sanning. Medielogiken är dålig på att skildra de goda exemplen, träget gediget arbete.
- Långsamt förfall är också svårt att skildra. Allt det långsiktiga. Media är bättre på att berätta om plötsliga bilder.

Hur ska arbetsmiljön bli bättre i offentlig sektor?

- Jag vill att de som jobbar i välfärden ska vara nöjda. Att arbetet ska vara en frisk plats att vara på. Just nu växer begreppet friskfaktorer i KR-sektorn. Det är ett spännande sätt att se på arbetsmiljön. För att de ska få effekt måste man alltså lyfta upp friskfaktorerna i de politiska domänerna.

För att åstadkomma det menar Erik att Inflytande, krav och resurser måste vara i balans. Men för det behövs avlastande prioriteringar.

- Om skolan eller vårdcentralen inte hinner prioritera så att den som gör jobbet har gjort sitt när personen går hem, ökar stressen. Det blir en dubbelbestraffning om du bara har förutsättningar att hinna med 2 av 4 och att det sedan är du som får stå där med skulden. Avlastande prioriteringar betyder att man organiserar arbetet så att medarbetaren verkligen avlastas från ansvaret för uppgifter eller kvalitetskrav som är omöjliga att nå.
- Så länge som den politiska organisationen, inte ser som sin uppgift att fatta beslut som faktiskt är genomförbara så kommer problemen att kvarstå, menar Erik.

OFR arbetar med två löpande inflytandeuppdrag: Arbetsmiljöverkets och Mynaks samråd som är långsiktigt löpande. I båda grupperna representerar Erik förbunden.

OFR är också engagerade i tillfälliga utredningar och uppdrag. Till exempel Kansli för hållbart arbetsliv där man arbetar för att få in folk tidigt i arbetslivet, att de ska jobba längre och med mindre sjukskrivningar mitt i livet. Kansliet ska föreslå åtgärder som är tänkta att bli politik.

Utöver det har regeringen ett arbetsmiljöforum för att följa upp sin femåriga Arbetsmiljöstrategi, som är ett dokument som hanterar EU-krav.

Hur samarbetar du med våra förbund?

- Inom arbetsmiljö har OFR två arbetsmiljögrupper, en på KR, en på statliga. Där ser uppdragen olika ut. När det gäller de statliga har OFR ett konkret uppdrag. Jag representerar förbunden i Partsrådets olika arbeten. Det handlar om förebyggande arbete och att skapa underlag i statliga förhandlingar. Inom KR är uppdraget större. Det är fler frågor och arbetsmiljön är hetare. Där representerar förbunden sig själva. Där sker mycket utbyte.

Vad är roligast med ditt jobb?

- Att få träffa mina arbetsmiljögrupper, säger Erik, känna att vi kommer någonvarter med dem. Just nu är det roligt att perspektivet med politiskt ansvar börjar få genomslag.